

Overweging 1e zondag Advent

Thema: Wees waakzaam en bid

Lezingen: Jeremia 33,14-16 en Lucas 21,25-28.34-36

Zondag 2 december 2018

Joost Koopmans,osa

Verscheidene jaren al wordt rond de wisseling van zomer- en wintertijd 'De nacht van de nacht' gehouden.

Op initiatief van de milieufederatie wordt dan zoveel mogelijk kunstlicht gedoofd om mensen eens de oer-kwaliteit van het duister te laten ervaren en vanuit die duisternis de sterrenhemel te zien.

En het is waar: echt donkere nachten kennen we nog nauwelijks in onze tijd. Overal brandt kunstlicht. Komt dat misschien omdat nacht en donker vaak geassocieerd worden met het kwaad, en de dag met het goede? We willen geen donker, zijn er bang voor. We zoeken naarstig naar een lichtpunt en sluiten het donker weg.

En toch: je ontkomt er niet aan, want het is niet moeilijk ook in onze tijd angstaanjagende tekenen aan de hemel te zien. Zee- en aardbevingen, hongersnoden en overstromingen trekken aan ons voorbij.

Om nog maar niet te spreken van de ellende die mensen elkaar aandoen. En dan stoot je ook nog eens op de donkere kanten in je eigen ziel. Zo ervaren velen het leven als bedreigend en weinig hoopvol. Veel mensen in onze tijd zijn het spoor bijster, houden zich staande met kunst- en vliegwerk, gebruiken middelen die hen in een roes brengen. Ze durven de donkere nacht niet echt door te maken ... houden het niet uit met zichzelf met hun situatie en steken voortijdig het kunstlicht aan.

"Laat je niet afstompen door de roes en de zorgen van het dagelijks leven, maar wees waakzaam en bid om kracht". Dat lezen we in het Evangelie van vandaag. Waken en bidden: 2 pijlers van de Advents-mens.

Je niet gewonnen geven aan de machten van het duister in en om je heen. Bidden dat je de kracht zult hebben om niet ten onder te gaan door wat je overkomt. *"Mooi gezegd"*, zo merkt iemand op. *"Maar ik weet niet meer hoe ik er uit moet komen. Mijn zorgen en pijn komen 's nachts het meest naar boven, ik voel ze dan meer dan overdag"*. *"Er moet een engel aan te pas komen die wil afdalen in jouw duisternis en die je de hand reikt om uit het duister te raken"*, zegt de bekende benedictijn Anselm Grün in zijn boek '50 Engelen'.

In ieder mensenleven kan er een donkere periode aantreden, of je nu wilt of niet.

Een sombere stemming waarvan je niet loskomt, een gevoel van hulpeloosheid dat zich in je binnenste nestelt en dat je niet kunt verjagen, het onvermogen te zien achter welke wolk het licht schuilt. En al was het geloof van ouds een licht op je weg, toch kan ook dat licht je in de steek laten. En een goed bedoeld woord van je medemens dringt niet tot je door.

Er moet een engel aan te pas komen die wil afdalen in je duisternis en die je hand reikt om uit het duister te raken. Zo'n engel mag zelf niet terugschrikken voor duisternis, hij vertrouwt erop dat hij niet in een donkere afgrond valt, dat hijzelf wordt vastgehouden en geleid. Er is wel moed nodig voor die afdaling, maar de engel van de duisternis draagt een fakkel, die zijn licht ontleent aan de energie die het geloof biedt.

In tijden van duisternis strijkt deze engel vroeg of laat naast je neer en reikt je de hand. Hij voert je uit de nacht naar de dageraad en het licht.

Ik heb weleens zo'n engel van de duisternis ontmoet in de persoon van een nachtzuster. Terugkijkend op 11 jaar ervaring vertelde ze: *"Ik heb het werken 's nachts prachtig gevonden. Overdag is het een vliegen en hollen in het ziekenhuis, maar 's nachts daalt de stilte neer, en in die stilte ga je mee. Mensen komen eerder bij hun kwetsbaarheid, en dan kun je als nachtzuster zoveel voor hen betekenen. Een luisterend oor, een woord van troost, een tedere hand komen juist in de donkere stille nacht diep bij mensen binnen en scheppen een band".*

Lieve mensen, in de donkere weken voor kerst – de Advent – worden we aangespoord innerlijke krachten in onszelf vrij te maken en te ontwikkelen, op zoek te gaan naar licht in de duisternis, naar het positieve te midden van het vele negatieve in ons en om ons heen.

Daar hebben we elkaar bij nodig. Je hebt iemand nodig als die nachtzuster die jou in het donker nabij is. Je hebt mensen nodig die je waakzaam en scherp houden en je laten ontdekken dat licht in het donker zelf zit opgesloten.

Altijd zijn dat mensen die zelf aan den lijve hebben ervaren wat het is in het donker te verkeren, maar er niet voor gevlucht zijn. Integendeel: door het donker is het verlangen naar licht zo gegroeid dat het kleinste lichtje als een godsgeschenk wordt ervaren.

In hun zwerven en zoeken, hun waken en bidden is Hij geboren, het kind van de Kerstnacht.